

Braathen Landskapsentreprenør As
Osloveien 630
1914 YTRE ENEBAKK

Trondheim, 22.06.2020

Deres ref.:
[Deres ref.]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2020/6107

Saksbehandler:
Johan Danielsen

Tillatelse til å sette ut blåhegg (*Amelanchier spicata*) i Tømmerveien 1, Langhus

Miljødirektoratet gir Braaten Landskapsentreprenør As v/Sigurd Kulseng-Hanssen tillatelse til utplanting av 15 blåhegg (*Amelanchier spicata*), jf. forskrift om fremmede organismer § 10.

Sakens bakgrunn

Vi viser til søknad fra Braaten Landskapsentreprenør As v/Sigurd Kulseng-Hanssen (søker) av 17.03.2020 om tillatelse til suppleringsutplanting av 15 blåhegg (*Amelanchier spicata*) i eksisterende hekk ved Tømmerveien 1 i Langhus.

Lovgrunnlaget

Formålet med forskrift 19. juni 2015 nr. 716 om fremmede organismer (forskriften) er å hindre innførsel, utsetting og spredning av fremmede organismer som medfører, eller kan medføre, uheldige følger for naturmangfoldet, jf. forskriften § 1. Etter forskriften § 10 kreves det tillatelse for utsetting av fremmede organismer i Norge. Utsetting av risikovurderte landlevende planter i parkanlegg og lignende er som hovedregel unntatt fra kravet om tillatelse ved utsetting etter forskriften § 11 bokstav c, men dette gjelder ikke planter oppført i forskriftens vedlegg V.

Ved vurderingen av søknaden skal Miljødirektoratet særlig legge vekt på om den omsøkte organismen kan gi uheldige følger for det biologiske mangfold, jf. forskriften § 10 andre ledd. Vi kan ikke gi tillatelse til utsetting dersom det er grunn til å anta at utsettingen vil medføre vesentlige uheldige følger for det biologiske mangfoldet. Direktoratet skal vurdere og fastsette de vilkår som anses nødvendige for å hindre uheldige følger for det biologiske mangfold, jf. § 15 tredje ledd. De miljøretslige prinsippene i naturmangfoldloven (nml) §§ 8-12 skal legges til grunn som retningslinjer ved vurderingen, jf. nml § 7.

Kunnskapsgrunnlag blåhegg

Informasjonen er hentet fra Artsdatabankens fremmedartsvurdering i 2018. Blåhegg (*Amelanchier spicata*) er en relativt langlevd busk fra nordøstlige Nord-Amerika med meget effektiv frøreproduksjon. Frukten er saftige bærpler som ettertraktes og spres av fugl, potensielt over lange distanser (flere km).

Arten har et stort invasjonspotensial, en kombinasjon av lang median levetid og moderat ekspansjonshastighet. Blåhegg etablerer seg i en rekke skogtyper, både barskog (særlig furuskog) og lauvskog (særlig edellauvskog og blandingsskog). Arten vurderes å ha store økologiske effekter. Blåhegg er naturalisert i skog og berg og dessuten på strandeng og i strandsump.

Postadresse: Postboks 5672, Torgarden, 7485 Trondheim | Telefon: 03400/73 58 05 00 | Faks: 73 58 05 01

E-post: post@miljodir.no | Internett: www.miljodirektoratet.no | Organisasjonsnummer: 999 601 391

Besøksadresser: Brattørkaia 15, 7010 Trondheim | Grensesvingen 7, 0661 Oslo

Besøksadresser Statens naturoppsyns lokalkontorer: Se www.naturoppsyn.no

Fremmede arter med rik produksjon av saftige frukter kan konkurrere med hjemlige busker og trær om fugler som spredningsvektor. Blåhegg kan fortrenge hjemlige vedplanter lokalt i rommet, inkludert truede og sårbare arter, og den kan endre naturtyper ved å danne nytt busksjikt.

Blåhegg vurderes til svært høy økologisk risiko på grunn av et stort invasjonspotensial og store (til middels) økologiske effekter på steds egne arter og naturtyper.

Risikovurderingen gjelder arten generelt, dvs. inkludert det som måtte foreligge av forvillede kultivarer (sorter) og frøkilder. Datamaterialet som ligger til grunn for vurderingen, skiller ikke mellom ulike kultivarer og frøkilder, og slike kan derfor ikke vurderes separat med utgangspunkt i de data vi har tilgjengelig. Det er gjort en økologisk risikovurdering av frøkilden Moelv. Dette er ikke en kultivar og bør angis som "fk Moelv" for å skille den fra kultivarer. Den er beskrevet som nøysom, hardfør og med "store hegg lignende, duftende blomster, etterfulgt av mengder av dekorative frukter, som er ettertraktet av småfugl."

(<http://www.eplante.no/innhold/planter/amelanchier-spicata-fk-moelv-e/>). Det er dermed ikke noe som skulle tilsi at denne utgjør en lavere risiko enn arten generelt.

Miljødirektoratets vurdering

Utsettingen av blåhegg krever tillatelse, jf. forskriftens §§ 10 og 11.

Blåhegg står på vedlegg V til Utplantinga krever tillatelse etter forskrift 19. juni 2015 nr. 716 om fremmede organismer § 10.

Miljødirektoratet finner at kunnskapsgrunnlaget er godt nok til å behandle søknaden, jf. § 8 i naturmangfoldloven. Artsdatabanken vurderer at blåhegg har svært høy risiko for å skade biologisk mangfold i Norge.

Ved vurdering av søknaden skal det legges vekt på om organismen det søkes om utsetting av kan gi risiko for uheldige virkning på biologisk mangfold, se § 15 (3) jf. formålet i § 1. Området der det er søkt om utplanting av blåhegg på ligger innenfor slik avstand fra viktige naturtyper:

Naturtype -	Kategori	Avstand
Rik Sump og kildeskog	Viktig	200 m
Inntakt lavlandsmyr	Viktig	500 m
Inntakt lavlandsmyr	Viktig	600 m
Inntakt lavlandsmyr	Viktig	1100 m

Det er registrert en rødlistet art (myggblom som er i kategori nær truet) med mulig relevans, ca. 200 m og ca. 1200 m (flere forekomster i klynge), fra utplantingsområdet. I fremmedartslista 2018 er blåhegg plassert i høyeste risikokategori (SE). I denne saken finner vi at det er områder med viktige naturverdier, men som det er usikkert om har stor relevans da disse naturtypene ikke er identifisert som særlig sårbare for spredning av denne arten.

Bildemateriale og redegjørelse fra søker, viser at en mindre del av hekk med blåhegg skal re-plantas. Re-plantingen gir etter vår vurdering ikke vesentlig økt belastning på miljøet i forhold til om det ikke re-plantas, eller det plantas annen art.

Denne supplerende plantinga av et fåtall planter i eksisterende anlegg vil slik sett ikke føre til nevneverdig økt fare for skade på naturmangfoldet og vi finner at det ikke er grunn til å avslå søknaden.

Tillatelse til utplanting er ikke til hinder for at eier og entreprenør kan velge å erstatte arten i hele området med formålstjenlig norsk art eller annen art med lavere risiko som ikke står på forskriftens vedlegg V.

Regelverk som må overholdes ved utsetting av fremmede organismer

- Virksomheter som driver med utsetting av fremmede organismer skal etablere og dokumentere internkontroll i tråd med kravene i forskriften § 26. Dette gjelder ikke landbruksforetak.
- Dersom det ved spredning eller på annen måte oppstår fare for alvorlig skade på det biologiske mangfoldet som følge av utsettinga, skal du etter forskriften § 19
 - iverksette egnede tiltak for å avverge eller begrense skaden

- varsle Miljødirektoratet
- så lang det er mulig gjenopprette den tidligere tilstanden for det biologiske mangfoldet

Vedtak

Med hjemmel i forskrift om fremmede organismer §§ 10 og 15 gir Miljødirektoratet tillatelse til Braaten Landskapsentreprenør As v/Sigurd Kulseng-Hanssen tillatelse til å plante ut 15 blåhegg ved Tømmerveien 1, Langhus. Tillatelsen gjelder fram til 31.09.2020.

Tillatelsen gis på følgende vilkår:

- Den ansvarlige for utplantingen skal sørge for at ansette og andre som er involvert i den har kunnskap om:
 - Risikoen for uheldige følger og andre forebyggende tiltak i samsvar med plikt til å være aktsom slik det er beskrevet i forskriftens § 18 (1)
 - At det foreligger en tiltaks- og varslingsplikt etter forskriftens § 19, samt om andre bestemmelser i forskriften som gjelder for utplantinga
 - At dette må kunne dokumenteres ved tilsyn
- Krav til informasjon i § 20 i forskrift om fremmede organismer må følges. Tilsatte som har ansvar for utsettingen skal også informeres om innholdet i tillatelsen. Informasjon som er gitt etter denne bestemmelsen må kunne dokumenteres ved tilsyn

Dersom vilkår i tillatelsen ikke følges, kan Miljødirektoratet oppheve den eller endre vilkårene. Tilsier ny kunnskap at risikoen for uheldige følger for biologisk mangfold er større enn antatt, jf. naturmangfoldloven § 67, kan også tillatelsen trekkes tilbake eller vilkårene endres. Miljødirektoratet kan også føre tilsyn med at bestemmelsene gitt i medhold av forskriften blir overholdt, jf. § 30 i forskrift om fremmede organismer.

Dette vedtaket kan påklages til Klima- og miljødepartementet innen tre uker etter at dette brevet ble mottatt, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. Eventuell klage sendes til Miljødirektoratet.

Hilsen

Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Yngve Svarte
avdelingsdirektør

Bjarte Rambjør Heide
seksjonsleder

Tenk miljø - velg digital postkasse fra e-Boks eller Digipost på www.norge.no.

Kopi til:

Klima- og miljødepartementet

Postboks 8013 Dep

0030

OSLO

Fylkesmannen i Oslo og Viken

Postboks 325

1502

MOSS

Nordre Follo kommune

Postboks 3010

1400

SKI